

[J. P. Nielsen.]

for stort i Forhold til Bygningerne, og naar de vedkommende nu skal til, ikke mindst efter at Tønder Marsk er afvandet, at drive rationelt dansk Landbrug, maa de enten udvide deres Bygninger eller afhænde en Del af Jorden, og da de er stærkt for-gældede og ikke i Stand til at udvide Bygningerne, er der kun een Vej at gaa, nemlig at skille sig af med den Jord, de har for meget, hvilket vil være en økonomisk Lettelse i deres Arbejdsvilkaar. Derfor har man ment, at Staten ogsaa skulde træde hjælpende til med saadanne Foranstaltninger, som indeholdes i Lovforslaget. Men der er dog et Spørgsmaal, som jeg synes, man maa stille sig selv, nemlig om det er forsvarligt at gaa til en saadan Lovgivning, om det er forsvarligt, at Staten bliver ved med at ofre Penge paa et enkelt Erhverv og en enkelt Klasse, medens i øvrigt alt i Sønderjylland faar Lov at gaa sin skæve Gang. Jeg vil i denne Forbindelse erindre om, at Staten har ofret 2 Mill. Kr. som rent Tilskud til Afvanding af Tønder Marsk, altsaa til Gavn for den samme lille Kreds af Mennesker som dette Forslag i Virkeligheden tager Sigte paa. Og vi har endnu dernede i Sønderjylland Statsforanstaltninger til Udskilning og Sammenlægning af Jord. Man er i Gang med at oprette Gaardmandsbrug i Sønderjylland — det vil jeg gerne sige til den højtærede Landbrugsminister — og i Henhold til Lov er der, saa vidt jeg ved, oprettet 50 eller 52 Gaardmandsbrug paa meget favorable Betingelser, Betingelser, som er langt bedre end dem, der bliver Husmændene i Sønderjylland til Del. Staten anbringer i Form af Byggeslaan Penge i sidste Prioritet — det hedder i Loven, at det maa ikke gaa ud over den samlede Værdi — og jeg kender i hvert Fald et Par Tilfælde, hvor Staten er gaaet ind i et saadant Brug med 25 000 Kr. til en Rente af 4 pCt. Det er jo et overordentlig godt Tilskud, disse Brugere der har faaet, og det er, efter hvad jeg har forstaaet, bedre end de Betingelser, hvorpaa vore Husmandsbrug oprettes. Her har man, saa vidt jeg ved, anvendt en 600 000 à 700 000 Kr., men der er endnu over 3 Mill. Kr. til Rest af disse Penge, saaledes at man kan blive ved med ved Udskilning og Sammenlægning af Jord at oprette baade større og mindre Brug. Heller ikke ud fra dette Synspunkt kan jeg se, at det foreliggende Lovforslag har været saa paakrævet, hvis det ikke netop var, fordi man havde presset paa fra den lille bestemte Kreds i denne Egn, som mener, at de har Krav paa al den

Støtte, Staten kan yde. Der har jo ogsaa derovre vestpaa været en Aktion over hele Landet; Landeværnet har sit Sæde i Tinglev og har ved sin Indsamling Landet over skaffet, saa vidt jeg har kunnet forstaa af de Meddelelser, der er kommet frem, ca. 2¼ Mill. Kr., som ogsaa i første Række skal anvendes i de Egne. Endvidere har vi jo haft til Landbruget Realkreditlaan, Hypoteklaanefond og Statsgarantien for Sønderjyllands Kreditforening, og det er forstaaeligt, at de andre Erhverv i Sønderjylland nu spørger efter, om det ikke snart er deres Tur til, at Staten ser med milde Øjne paa dem og forsøger at faa den Del af sønderjydsk Produktion i Gang eller i hvert Tilfælde at faa den til at arbejde lidt stærkere til Afhjælpning af den kolossale Arbejdsløshed, vi har dernede. Det kan dog ikke være afskrækkende, selv om den nuværende Regering har paa sit Program, at den ikke vil give Tilskud, for alt det, der er blevet vedtaget her, har været en Tilskudspolitik af virkelig Betydning. Det Lovforslag, som den højtærede Landbrugsminister her har forelagt, betyder jo, at enhver, der er i Stand til at skaffe de tilstrækkelige Midler til at overtage et af disse Brug i Sønderjylland, faar ved den billige Rente, som Staten har sat for sine 2den Prioritetslaan, et rent Tilskud paa 2 000—3 000 Kr.; der er jo ingen Tvivl om, at hvis de skulde tage dem gennem en Hypoteklaaneforening, vilde de have faaet et Kurstab paa saadant noget som i hvert Tilfælde 2 500 Kr.

Med Forelæggelsen af dette Lovforslag og de Forhandlinger, vi har ført, fulgte der jo Tilsagn om, at man fra Statens Side vilde forsøge at sætte Vejarbejder i Gang, men hidtil har disse Udtalelser i hvert Tilfælde for mig været af en saa vag og ubestemt Form, at jeg ikke rigtig tror, der kommer noget ud af disse Arbejder. Saa vidt jeg nemlig har forstaaet Lovforslaget, skal, naar det skal gaa efter den gamle Husmandslov, hver enkelt købe sin Jord; der skal købes en Parcel her og en Parcel der, og hvorledes man da skal kunne faa et virkeligt Grundlag for Vejarbejder, forstaar jeg ikke rigtig. Sagen vilde jo stille sig noget anderledes, hvis Staten foretog disse Jordkøb, saaledes at de kunde blive samlede, og Staten saa satte sig i Spidsen for at anlægge Veje ud til de nye Kolonier af den Slags Brug, som maaske kunde tænkes at komme derude.

Der er for øvrigt ogsaa den meget store Fare ved at benytte den gamle Husmandslov i Sønderjylland og lade hver enkelt købe Jord, at det vil komme til at betyde en